

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Gfv.I.30.261/2025/8.

A tanács tagjai: Dr. Cseh Attila a tanács elnöke

Dr. Parlagi Mátyás előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia bíró

Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes: felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

felperes képviselője

felperes képviselőjének címe

ügyintéző: dr. Szőke István ügyvéd)

Az alperesek: I. rendű alperes

I. rendű alperes címe

II. rendű alperes

II. rendű alperes címe

III. rendű alperes

III. rendű alperes címe

Az alperesek képviselői:

I-II. rendű alperesi képviselő

I-II. rendű alperesi képviselő címe

ügyintéző: Dr. Hegedűs Eszter ügyvéd)

III. rendű alperesi képviselő

III. rendű alperesi képviselő címe

ügyintéző: Dr. Takács Éva ügyvéd)

A per tárgya: szerződés létrehozása, kártérítés, jogalap nélküli gazdagodás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla

16.Gf.40.156/2025/7-I. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék

18.G.41.701/2024/33-I. számú kijavított ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II. rendű alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 10.794.098 (tízmillió-hétszázkilencvennégyezer-kilencvennyolc) forint, valamint a III. rendű alperesnek 10.794.098 (tízmillió-hétszázkilencvennégyezer-kilencvennyolc) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A tulajdonosi jogokat gyakorló szerv 2003. február 10-én tizenöt évre szóló vagyongazdálkodási szerződést kötött egy alapítvánnyal (a továbbiakban: vagyongazdálkodó) az állami tulajdonban álló perbeli ingatlan épületének szakszerű vagyongazdálkodás keretében való teljes helyreállítására, megőrzésére, gyarapítására (a továbbiakban: vagyongazdálkodási szerződés).

[2] A vagyongazdálkodó 2009. október 20-án együttműködési szerződést kötött a felperessel a perbeli ingatlan épületében található galéria megvalósítása és közhasznú működtetése céljából (a továbbiakban: együttműködési szerződés). A felperes ebben kötelezettséget vállalt a felújítási projekt végrehajtására és a galéria működtetésére. A vagyongazdálkodó a felújítási projekthez való pénzügyi hozzájárulásként 100.402.000 forint vissza nem térítendő támogatás folyósítását vállalta a felperes részére. A szerződő felek rögzítették, hogy a támogatás csak és kizárólag a megjelölt pályázathoz használható fel önrészként azzal, hogy ha a pályázat nem nyer, akkor a felperes köteles a támogatás összegét haladéktalanul visszafizetni. A vagyongazdálkodó kötelezettséget vállalt arra, hogy a nagyobb pótlási és a közhasznú működés

egyensúlyi költségeinek fedezetére éves pozitív eredményéből tartalékot képez, és azt szükség szerint a felperes rendelkezésére bocsátja. Kötelezettséget vállalt arra is, hogy a galéria céljára szolgáló helyiségcsoportot a szerződés fennállásának idejére, azaz nyolc évig ingyenesen a felperes használatába adja.

[3] A III. rendű alperes mint a tulajdonos képviselője 2010. május 10-én hozzájárult ahhoz, hogy a felperes a perbeli ingatlant érintő pályázati projektet megvalósítsa (a továbbiakban: III. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozat). Ebben rögzítette, hogy a lefolytatandó hatósági eljárásokhoz történő tulajdonosi hozzájárulások kiadása csak külön, önálló eljárás keretében történhet meg. Vállalta, hogy nem tesz olyan intézkedést a pályázóval szemben, amely a pályázati cél megvalósítását szolgáló hasznosítási és/vagy a projekt támogatási szerződésében foglalt egyéb kötelezettség teljesítését veszélyezteti vagy lehetetlenné teszi. Ha a pályázat során az ingatlan megterhelése is szükséges, arról a III. rendű alperes külön eljárás keretében dönt. Kijelentette, hogy a beruházással kapcsolatban semmilyen költséget nem vállal, minden költség a pályázót terheli.

[4] A felperes által javasolt projekt kedvező támogatói elbírálását követően a felperes kedvezményezettként 2010. augusztus 10-én támogatási szerződést kötött (a továbbiakban: támogatási szerződés). Ennek tárgya a projekt elszámolható költségeinek uniós és hazai költségvetési előirányzathoz vissza nem térítendő támogatás formájában történő finanszírozása volt. A felperes 271.596.102 forint összegű támogatást nyert el. A projekt megvalósítási időszakának tervezett kezdő időpontja 2010. július 30-a, fizikai megvalósulásának tervezett időpontja 2011. december 31-e volt. A támogatási szerződés szerint a projekt akkor tekintendő befejezettnek, ha a támogatási szerződésben meghatározott feladat, cél szerződésszerűen teljesült, a kedvezményezett záró elszámolási csomagját a támogató jóváhagyta, és a jóváhagyott támogatási összeget kifizette (3.3.1.). Az Általános Szerződési Feltételek szerint a projekt fenntartási időszak kezdete a projekt befejezését követő nap (12.1.), a kedvezményezett a projekt befejezését követő naptól számított öt évig a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a projekt megfelel az 1083/2006/EK tanácsi rendelet 57. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak (12.3.). A pályázónak vállalnia kellett, hogy a létrehozott kapacitásokat, szolgáltatásokat a projekt fizikai befejezését követő öt évig fenntartja és üzemelteti. A pályázati útmutató C5.4.3. pontja szerint, ha a fejlesztés idegen tulajdonban lévő ingatlanon történik, és az ingatlan nem kerül a pályázó tulajdonába, úgy a pályázathoz tulajdonosi nyilatkozat szükséges arról, hogy hozzájárul a pályázat benyújtásához, annak végrehajtásához és a támogatói időszak során megvalósuló infrastrukturális fejlesztések pályázó általi aktiválásához, továbbá az ingatlan a kötelező fenntartási időszakban a fejlesztés céljára rendelkezésre áll. A pályázónak határozott időtartamú, legalább a fenntartási időszak végéig szóló bérleti, vagyonkezelési, egyéb jogcímen használatot biztosító szerződéssel kell rendelkeznie. A támogatási szerződésben rögzített befejezési határidő – többszöri módosítást követően – 2013. december 31-e volt, a projekt fizikai zárása is ezen a napon történt meg. Az építésügyi hatóság 2014. február 28-án jogerős határozatával adta meg a perbeli ingatlan belső rekonstrukciós munkái vonatkozásában a használatbavételi engedélyt.

[5] A Magyar Állam mint tulajdonba adó és az I. rendű alperes mint tulajdonba vevő 2014. március 14-én megállapodást kötöttek a perbeli ingatlan I. rendű alperesnek történő ingyenes tulajdonba adásáról (a továbbiakban: tulajdonbaadási szerződés). Ebben ismertették, hogy a perbeli ingatlan tekintetében harmadik személyek részéről milyen tulajdonjogot korlátozó igények merülhetnek fel (II.3.). E szerint a felperes pályázat keretében galériát és

panorámateraszt alakított ki az ingatlanban; a vagyongazdálkodó az együttműködési szerződéssel a galéria céljára szolgáló helyiségcsoportot nyolc évre ingyenesen a felperes használatába adta; a projekt megvalósításának időszaka még nem zárult le; a projekt kapcsán a felperes öt év fenntartási kötelezettséget vállalt; az I. és III. rendű alperesek kijelentették, hogy a támogatási szerződést és az együttműködési szerződést teljeskörűen megismerték (II.3.3.). A III. rendű alperes mint tulajdonosi joggyakorló kötelezettséget vállalt arra, hogy amennyiben a pályázat alapján megvalósult értéknövelő beruházásból eredő gazdagodással kapcsolatban a felperes jogerős bírósági ítéletben megállapított vagy a III. rendű alperes által elismert követeléssel lép fel az I. rendű alperessel szemben, úgy e követelések teljesítéséért helyt áll, azaz a követelések összegét megfizeti a jogosult részére (II.5.). A tulajdonba adó a perbeli ingatlan tulajdonjogát ingyenesen átadta az I. rendű alperesnek azzal, hogy az I. rendű alperes tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével válik a perbeli ingatlan tulajdonosává (III.1.). Az I. rendű alperes tudomásul vette, hogy a vagyongazdálkodó perbeli ingatlant érintő beruházásának harmadik üteme zajlik, ami várhatóan 2014. április 30-ig fejeződik be (III.5.). A tulajdonbaadási szerződés alapján az I. rendű alperes tulajdonjogát 2014. március 25-én jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba.

[6] Az I. rendű alperes elnöke 2016. június 13-án tulajdonosi hozzájáruló nyilatkozatot tett a támogatási szerződésben meghatározott tevékenység folytatásához (a továbbiakban: I. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozat). Ebben kijelentette, hogy a fenntartási időszak alatt az I. rendű alperes nem tesz olyan intézkedést, ami a projekt megvalósítását veszélyezteti. A hozzájárulás hatályát veszti, ha a projektet a fenntartási szakaszba lépésig, azaz 2016. június 16-ig nem adják át a II. rendű alperesnek akként, hogy a támogatási szerződésben a támogatott felperes helyébe a fenntartási szakasz időtartamára új projektgazdaként a II. rendű alperes lép, akit a támogatási jogviszonyba lépése előtt keletkezett kötelezettségek szerződésszerű teljesítéséért nem terhel felelősség, a projekt keretében megvalósított beruházások és eszközök kikerülnek az eredeti támogatott könyveiből.

[7] A projekt fenntartásba helyezése 2016. június 15-én történt meg. A felperes elnöke 2017. január 31-én közölte az I. rendű alperessel, hogy a Magyar Művészeti Akadémia Titkársága fenntartói kötelezettség ellátására történő kijelöléséről szóló 11/2017. (I. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: rendelet) szerinti új fenntartó került jogviszonyba a közreműködővel és az irányító hatósággal, ezért kérte, hogy vegyék fel velük a kapcsolatot, mert ők rendelkeznek a szükséges dokumentumokkal.

[8] A felperes korábbi kereseteit elutasító elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság végzésével hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította (a továbbiakban: hatályon kívül helyező végzés). A végzés indokolása szerint az elsőfokú bíróságnak a végzésben kifejtett szempontok alapján szükség esetén további iratok, nyilatkozatok beszerzésével kell tisztáznia a használati viszonyokat, rögzítenie kell a rendelet 2. §-ában írt elszámolás kereteit, az ehhez szükséges adatokat további bizonyítás, szükség esetén szakvélemény beszerzésével kell megállapítania.

A kereset és az alperesek védekezése

[9] A felperes a megismételt eljárásban megváltoztatott keresetében elsődlegesen a rendelet 2. §-a alapján kérte létrehozni közte és a II. rendű alperes között a projekt átadásának

jogszabályban nem szabályozott kérdéseinek rendezésére vonatkozó megállapodást – egyebek mellett – azzal a tartalommal, hogy a projekt jelenértéke huszonöt évre vetítve 2.344.649.000 forint, amely értékkel a II. rendű alperes gazdagodott; a felperesre eső öt év jelenértéke 708.858.000 forint, amelynek megfizetését vállalja a II. rendű alperes a felperes részére; továbbá kérte a létrehozott megállapodás teljesítése körében a II. rendű alperes kötelezését 708.858.000 forint megfizetésére. Az elmaradt haszon és vagyoni előny elszámolása körében a rendelet 2. §-a alapján – a projekt jelenértékének elszámolása szerinti megtérítés címén – kérte az I-II-III. rendű alperesek egyetemleges kötelezését másodlagosan 2.344.649.000 forint, harmadlagosan 1.050.895.000 forint, negyedlegesen 1.007.679.000 forint, ötödlegesen a II. rendű alperes kötelezését 2.344.649.000 forint, hatodlagosan 1.050.895.000 forint, hetedlegesen 1.007.679.000 forint megfizetésére; az ingatlan értéknövekedéséből származó vagyoni előny mint jogalap nélküli vagyoni előny megfizetéseként nyolcadlagosan az I-II-III. rendű alperesek egyetemleges, kilencedlegesen az I. rendű alperes kötelezését kérte 1.568.000.000 forint megfizetésére.

[10] A fenti – látszólagos tárgyi keresethalmazatban előterjesztett – kereseteken túl, azokkal valódi tárgyi keresethalmazatban álló második keresetében a III. rendű alperes kötelezését kérte 771.000.000 forint megfizetésére.

[11] Indokolása szerint a rendelet a II. rendű alperest jelölte ki a megvalósított projekt fenntartási kötelezettségeinek az ő jogutódjaként történő ellátására, ugyanakkor a rendeletben előírt elszámolás nem történt meg. 2016. június 15-én helyezték fenntartásba a projektet, így őt ettől az időponttól kezdve terheli a támogatási szerződésben vállalt fenntartási kötelezettség, azonban ezt nem tudta teljesíteni. A közte és a jelen per I. rendű alperese közötti kártérítés megfizetésére irányuló előzményi per jogerős ítélete szerint a fenntartási kötelezettség a jelenérték elszámolására öt év, amit magánszakértői véleménnyel támasztott alá. A látszólagos tárgyi keresethalmazatban előterjesztett kereseteit a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 206. § (1) bekezdésére és a rendelet 2. §-ára alapította. Mivel az alperesek – így különösen a II. rendű alperes – nem volt hajlandó megkötni a rendelet szerinti szerződést, ezért őt a szerződéskötés elmaradásából kár érte, amellyel kapcsolatban hivatkozott a régi Ptk., valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) kártérítési kötelezettséget előíró rendelkezéseire is. Az alpereseket elszámolási kötelezettség terheli felé a projekt jelenértéke alapján, amire azonban az alperesek nem hajlandók. Ha a felek között nem jön létre szerződés, úgy ő jogosulttá válik az elmaradt haszonra, amelyre az alperesek szert tettek. Igényének összezszerúságát az általa csatolt magánszakértői vélemény alapján határozta meg. Álláspontja szerint nem neki kell megjelölnie, hogy az alperesek milyen elszámolási alapon kívánnak teljesíteni – tulajdonhoz kapcsoltnak vagy jelenérték-számítás alapján –, ezért kérte egyetemleges marasztalásukat. Nyolcadlagos és kilencedleges keresetében elmaradt vagyoni előnyt igényelt a jogalap nélküli gazdagodás szabályaira alapítva.

[12] Második keresetét a III. rendű alperessel szemben szerződésszegéssel okozott kár megtérítésére alapította. A III. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozat alapján a III. rendű alperes hozzájárult ahhoz, hogy ő a Magyar Állam tulajdonát képező perbeli ingatlanon a projektet megvalósítsa, és vállalta, hogy nem tesz olyan intézkedést vele szemben, amely a pályázati cél megvalósítását szolgáló hasznosítási és/vagy a támogatási szerződésben foglalt egyéb kötelezettség teljesítését veszélyezteti vagy lehetetlenné teszi. Ennek ellenére az I. rendű alperes őt a pályázati területről jogellenesen kizárta, és a területet saját hasznosításba helyezte. 2014. március 17-e és 2017. január 25-e között őt ellehetetlenítették a támogatási

szerződésben vállalt fenntartási kötelezettség gyakorlásában. A tulajdonbaadási szerződés megkötésekor a III. rendű alperes nem vette figyelembe a III. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozatban felé vállalt kötelezettségét, így a fenti időszakban elesett a fenntartásból eredő haszontól, valamint a III. rendű alperes magatartása miatt megszegte a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségét is.

[13] Az I-II. rendű alperesek ellenkérelmükben kérték a kereset elutasítását.

[14] Indokolásuk szerint a rendelet 2. §-a szerinti megállapodás megkötése kizárólag azt a célt szolgálta volna, hogy szabályszerűen megvalósulhasson a projekt átadása, ennek keretében betarthatók legyenek a számviteli előírások, valamint a közreműködő szervezetek megtehessék azokat a jogi lépéseket, amelyek a projekt jogutódra történő átvezetéséhez szükségesek. A rendelet alapján a II. rendű alperest nem terheli fizetési kötelezettség a felperes felé. A rendelet 2. §-ában előírt elszámolási szabályok meghatározására azért lett volna szükség, hogy a II. rendű alperes teljesíteni tudja a támogatási szerződés alapján őt terhelő kötelezettségeket, a felperes pedig ezzel egyidejűleg szabaduljon korábbi kötelezettségvállalásai alól. A rendelet 2. §-a szerinti megállapodás nem jelenti azt, hogy a II. rendű alperes köteles lenne a jelenérték mint szolgáltatás megfizetésére. A felperes volt az, aki elzárkózott a rendeletben előírt projektátadási kötelezettség elől. A felperesnek 2014 óta nem volt érvényes használati jogcíme az ingatlanra, az I. rendű alperes tulajdonszerzése során a tulajdonjogi részjogosítványokat nem korlátozták, ezt a III. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozat sem alapozza meg. Ők nem tettek olyan intézkedést, amely ellehetetlenítette volna a felperest. A felperes és az I. rendű alperes között nem jött létre szerződéses jogviszony a perbeli ingatlan használatára, valamint az I. rendű alperes olyan egyoldalú kötelezettségvállalást sem tett, amelyre a felperes bármilyen kötelmi igényt alapíthatna.

[15] A III. rendű alperes is a kereset elutasítását kérte.

[16] Indokolása szerint a rendelet 1. § (1) bekezdésében a felperes mint jogelőd és a II. rendű alperes mint jogutód került meghatározásra akként, hogy a rendelet alapján ők kötelesek megállapodást kötni. A rendelet rá semmilyen kötelezettséget nem telepített, így az erre alapított keresetek alogtanok. Ő nem jutott jogalap nélküli vagyoni előnyhöz, így nem köteles annak megtérítésére. Az ő feladata az állami vagyon kezelése, a szerződéses jogviszonyokban a Magyar Állam képviselte, ezért a Magyar Állam tulajdonát képező perbeli ingatlan értéknövekedéséből eredően ő nem kötelezhető gazdagodás megfizetésére. A jogalap nélküli gazdagodás szubszidiárius igény, így annak alkalmazása a perbeli jogvitában fel sem merülhet, mert a felek között voltak megállapodások. A Magyar Állam gazdagodásának volt jogalapja, a költségvetési és uniós források célja valójában a Magyar Állam tulajdonában álló perbeli ingatlan értékének növelése volt. A felperes feladata pusztán a beruházás elvégzése volt, de ténylegesen nem gazdagodott a részére juttatott támogatásokkal. A III. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozatát nem szegte meg, birtokbaadási kötelezettségének eleget tett, az elszámolási kérdések rendezése nem volt a feladata. A felperesnek a perben megjelölt időszakban nem volt jogcíme az ingatlan használatára, miután nem rendelkezett az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett használat jogával, sem pedig a tulajdonos I. rendű alperessel e tárgyban kötött megállapodással.

Az első- és a másodfokú ítélet

[17] Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével a keresetet elutasította.

[18] Határozata indokolásában – a rendelet hatálybalépési időpontjára figyelemmel – arra a következtetésre jutott, hogy a látszólagos tárgyi keresethalmazatban előterjesztett keresetekre a Ptk. rendelkezései alkalmazandók a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) 50. § (1) bekezdése alapján.

[19] A fentiekből kiindulva az elsődleges keresettel kapcsolatban a Ptk. 6:71. § (1) bekezdése és 6:72. §-a alapján úgy foglalt állást, a rendelettel a jogalkotó azt a szándékát fejezte ki, hogy a megkezdett pályázati projektet ne a felperes, hanem a II. rendű alperes fejezze be, valamint ennek érdekében az elszámolás körében a felek kössenek egymással megállapodást. Az I. rendű alperes alapszabályának rendelkezései alapján megállapította, hogy a II. rendű alperesnek kizárólag az I. rendű alperes működéséhez igazodó igazgatási-gazdálkodási, pénzügyi, vagyonkezelési és ellenőrzési feladatai vannak, önálló gazdálkodást nem folytat, saját vagyonnal nem rendelkezik. Erre figyelemmel a rendelet 2. §-a a felperest mint a projekt kedvezményezettjét, valamint a II. rendű alperest mint jogutódot arra kötelezte, hogy megállapodásban rendezzék a projekt átadásának jogszabályban nem szabályozott kérdéseit, ezen belül az elszámolásra, a projekt szerinti beruházás jelenértékére és a fenntartási költségekre vonatkozó szabályokat. Ez a rendelkezés azonban nem kötelezte a II. rendű alperest arra, hogy a beruházás jelenértékét fizesse meg a felperesnek, hiszen azt önálló gazdálkodás hiányában nem is teljesíthetné. A II. rendű alperes kizárólag azon kérdésekben való megállapodásokra köteles, amelyek hiányában a projekt fenntartásának átadása akadályba ütközne. A jogszabállyal a jogalkotó azt kívánta biztosítani, hogy a II. rendű alperes teljesíteni tudja a támogatási szerződés alapján már őt terhelő kötelezettségeket, amelyek alól ezzel egyidőben a felperes mentesül. A jogalkotó a folyamatban lévő projektet a tulajdonjogtól függetlenül kezelte, és szükségesnek ítélte, hogy a II. rendű alperesnek a felújításban való közreműködését a fenntartói jogosultság átadásával biztosítsa. A rendelethől nem vezethető le, hogy a felperes és a II. rendű alperes az elsődleges keresetben megjelölt tartalommal volt köteles megállapodást kötni, valamint az sem, hogy a II. rendű alperest a felperes felé a jelenérték megfizetése jogcímén terhelte volna fizetési kötelezettség. Erre figyelemmel az elsődleges keresetet elutasította.

[20] A másodlagos-hetedleges keresetek tekintetében utalt az elsődleges kereset elutasítása körében kifejtettekre, amely alapján a II. rendű alperest nem terhelte jelenérték megfizetési kötelezettség. Az I. és III. rendű alpereseknek ugyanakkor jogszabály alapján semmilyen megállapodás megkötésére irányuló kötelezettsége nem volt, ezért a másodlagos-hetedleges keresetek is alaptalanok.

[21] A nyolcadlagos és kilencedleges keresetek elbírálására a régi Ptk. rendelkezéseit tartotta alkalmazandónak az alapul szolgáló jogviszonyok létrejöttének időpontjára figyelemmel. Az I. rendű alperes a perbeli ingatlan tulajdonjogát annak bejegyzésének időpontjában, 2014. március 25-én szerezte meg, így a használatbavételi engedély jogerőre emelkedése napján nem rendelkezett tulajdonjoggal. A kivitelezés befejezésének időpontja és a pályázatban megjelölt projekt befejezésének időpontja eltért egymástól, figyelemmel a

támogatási szerződés 3.3. pontjára. A felperes használati jogával kapcsolatban nem vitatott tényként rögzítette, hogy nem rendelkezett az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett használati joggal. Kötelmi hatályú, nyolc évre szóló használati joga a 2009. október 20-i együttműködési szerződésen alapult, amely így 2017. október 20-ig tartott volna. A vagyonkezelési szerződés alapján a vagyonkezelő a vagyonkezelői jogokat 2018. február 10-ig gyakorolhatta volna, amely azonban az ingatlan tulajdonjogának I. rendű alperesre való átruházásának időpontjában, 2014. március 14-én megszűnt. Ezt követően a vagyonkezelő nem biztosíthatott a felperesnek használati jogot.

[22] A tulajdonbaadási szerződés II.3. és II.5. pontjai ténymegállapítást tartalmaznak, a felperes és a vagyonkezelő között létrejött együttműködési szerződés adatait ismertetik, de nem térnek ki arra, hogy az I. rendű alperes az ismertetett tényeket magára nézve kötelezőnek ismerné el, valamint a korábban tett kötelezettségvállalásokat átvállalná. Ezekből a rendelkezésekből az sem vezethető le, hogy az I. rendű alperest a felperes felé használati jog biztosítása iránti kötelezettség terhelné, arra is figyelemmel, hogy az állam az ingatlan tulajdonjogát tehermentesen adta át az I. rendű alperesnek. A felperes nem támasztotta alá azt a tényelődését, amely szerint a vagyonkezelő vagyonkezelői jogának megszűnését követően fennmaradt volna használati joga, illetve az új tulajdonos a használatot bármilyen módon engedélyezte volna neki. A felperes a vagyonkezelővel megkötött együttműködési szerződés alapján az ingatlan használatára az együttműködési szerződés megkötésétől volt jogosult, és nem a projekt fenntartásba helyezésének időpontjától. Mivel az I. rendű alperes a kereset szerinti időtartamban nem volt köteles a felperes részére az ingatlan használatát biztosítani, ezért ennek elmulasztásával nem tanúsított felróható magatartást, így kártérítési felelőssége sem áll fenn. A II-III. rendű alpereseknek nem állt fenn olyan jogosultsága, amely alapján használati jogot tudtak volna biztosítani a felperesnek. A III. rendű alperes a korábbi tulajdonos képviselőjeként többek között a birtokba adás lebonyolítása körében járt el, amelynek során nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a használat kérdésében bármilyen döntési jogosultsággal rendelkezett volna. A felperes beruházása a használatbavételi engedély jogerőre emelkedésének napján, 2014. február 28-án valósult meg, míg az I. rendű alperes tulajdonszerzése 2014. március 25-én. Az I. rendű alperes az ingatlant teljesen felújítva, ingyenesen és tehermentesen szerezte meg a Magyar Művészeti Akadémia működésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2013. évi CLVII. törvény (a továbbiakban: MMA tulajdoni tv.) alapján, ezért a vagyoni előnyt maga a jogszabály teremtette meg. A felperes a beruházást vissza nem térítendő hiteltől és támogatásból valósította meg, ezért nála nem történt vagyonsökkenés. A tehermentes tulajdonszerzés körében az I. rendű alperes főtitkárának tanúvallomására is hivatkozott. Mindezek alapján az I. rendű alperes a felperes rovására nem jutott jogalap nélküli vagyoni előnyhöz, a II-III. rendű alperesek pedig nem rendelkeztek olyan jogosítvánnyal, amelyek lehetővé tették volna számukra a gazdagodást, ezért a nyolcadlagos és kilencedleges keresetet is elutasította.

[23] A második keresettel kapcsolatban rögzítette, a III. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozat alapján a III. rendű alperes nem volt köteles arra, hogy a perbeli ingatlan tulajdonjogának átruházásakor, a birtokba adáskor mint a korábbi tulajdonos képviselője a felperesi használat biztosítása érdekében intézkedéseket tegyen, arra is figyelemmel, hogy a projekt fenntartásba helyezése ekkor még nem történt meg. A tulajdonbaadási szerződés II.5. pontja alapján a III. rendű alperes kizárólag az I. rendű alperessel szemben vállalta, hogy a kikötésben rögzített feltételek bekövetkezése esetén teljesít számára. Ebből azonban nem következik, hogy kötelezettségvállalása a szerződésben egyébként félként nem részes felperes javára is szól, így a nyilatkozat nem minősül az I. rendű alperes tulajdonjogát korlátozó

rendelkezésnek. A felperesnek a III. rendű alperessel szemben támasztott igényét ez a rendelkezés sem alapozza meg, ezért a III. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet is elutasította.

[24] A hatályon kívül helyező végzésben előírtakra figyelemmel, a felperes bizonyítási indítványa alapján szakértői bizonyítást rendelt el, azonban – mivel a felperes keresetét többször módosította az eljárás során, és az eredeti keresettől eltérő jogalapon és eltérő tényállás mellett terjesztette elő – az ítélet meghozatalakor mellőzte a szakértői véleményt, továbbá mellőzte a magánszakértő tanúkenti meghallgatását is, mert a keresetet jogalap hiányában utasította el.

[25] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[26] Indokolása szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályoknak megfelelően lefolytatott bizonyítás adatai alapján a tényállást helyesen állapította meg, helytálló az abból levont jogi következtetése, döntésével így a másodfokú bíróság egyetértett, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakra rámutatva.

[27] A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az eljárási szabályokat. Az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben előírtaknak megfelelően szakértői bizonyítás folytatott le, így a másodfokú bíróság által meghagyott bizonyítási cselekményt nem mulasztotta el. Ugyanakkor az alábbiak szerint – a felperes keresetváltoztatására is figyelemmel – helytállóan járt el, amikor a keresetet jogalapjában, a lefolytatott bizonyítás és a felperes által indítványozott magánszakértői bizonyítás mellőzésével utasította el, azok szükségtelensége miatt. Ebből következően a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelmet alaptalannak ítélte.

[28] A felperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a rendelet 2. §-át. A felperes a támogatási szerződésben kötelezettséget vállalt arra, hogy a projektet megvalósítja és fenntartja. Az elsődleges kereset jogalapjául meghatározott rendelet – összhangban az MMA tulajdoni tv. 3. §-ában foglaltakkal – kizárólag a felperes által kötött támogatási szerződés fenntartási kötelezettségvállalása tárgyában született, a támogatási szerződés kedvezményezettjének törvényi jogutódlását rögzíti, jogutódként a II. rendű alperest jelöli ki. Ebből következően a rendelet 2. §-a szerinti szerződéskötési kötelezettség a támogatási szerződés keretein belül, a kijelölt kedvezményezett fenntartási kötelezettségének teljesítésével összefüggésben értelmezendő: a létrejött projektnek a fenntartási kötelezettséggel érintett, átadott vagyonhoz kapcsolódó elszámolásáról rendelkezik. Ezzel összefüggésben kell meghatározni az átadott projekt jelenértékét, valamint annak fenntartási költségét, amelynek a rendelet értelmében nem része a fenntartási kötelezettség átadásán túlmutató kötelelemre alapított, a felperes által állított alperesi vagyoni előnnyel/gazdagodással való elszámolás. A támogatási szerződés kedvezményezett pozíciójában történő törvényi jogutódlás és a fenntartási kötelezettséggel érintett vagyonnal összefüggő szerződéskötési kötelezettség önmagában nem teremt jogalapot az elszámolás körében történő fizetési kötelezettségre. A fentiekből egyben az is következik,

hogy a felek közötti szerződés a keresetben megjelölt tartalommal nem hozható létre, továbbá a felperesnek a rendelet 2. §-án alapuló, az elmaradt haszon és vagyoni előny elszámolására, megfizetésére irányuló elsődleges-hetedleges keresetei megalapozatlanok. E körben annak is jelentősége van, hogy az I. és III. rendű alperes nem alanya a kereset jogalapja körében megjelölt rendeletnek – ahogyan arra az elsőfokú bíróság is hivatkozott –, ezért a rendeletre alapítottan előterjesztett elmaradt haszon és vagyoni előny megfizetésére irányuló kereset velük szemben sem lehet alapos. A fellebbezésben kifejtettekre figyelemmel rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének, ugyanis jogalap hiányában az elmaradt haszon iránti igény vizsgálata szükségtelen volt.

[29] A fellebbezésben kifejtettekkel szemben helytállóan, az előzményi per jogerős ítéletében rögzítettekkel egyezően fejtette ki az elsőfokú bíróság a felperes használati jogával összefüggő jogi álláspontját. A felperes ezzel ellentétes, megalapozott jogi érvelést nem adott elő. A fellebbezés érveivel szemben az elsőfokú ítéletből is kitűnően a felperesi használati jog nyilvánvalóan nem azonos a felperes fenntartási kötelezettségével. Ugyanakkor a támogatási szerződés értelmében a fenntartási kötelezettség gyakorlásához elengedhetetlen – az idegen tulajdonban lévő ingatlanon történő beruházás miatt – a tulajdonosnak a fenntartási időszakra is kiterjedő, a beruházás végrehajtásához történő hozzájáruló nyilatkozata, ami egyben a fenntartási kötelezettség gyakorlásához szükséges használati jog biztosítását is eredményezi. A fentiekből következően a támogatási szerződésből eredő kedvezményezett kötelezettség volt az idegen tulajdonban lévő ingatlan használati jogával való rendelkezés vagy annak megszerzése a szerződésszerű teljesítés érdekében. A felperes fellebbezésében tévesen hivatkozott az I. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozat ellentmondó, jogellenes voltára. A projekt fenntartásba vételéhez volt szükséges az I. rendű alperes által feltételhez kötött egyoldalú nyilatkozat kiadása, amely megfelelt a Ptk. 6:9. §-a folytán a Ptk. 6:116. § (2)-(3) bekezdésének. A felperes és az I. rendű alperes között nem jött létre kölcsönös akaratnyilatkozaton alapuló megállapodás, ezért annak megszegése sem állapítható meg. Az I. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozat egyoldalú jognyilatkozat, amelyből a Ptk. 6:2. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabályban meghatározott esetekben keletkezik kötelelem. A jelen esetben azonban a jognyilatkozathoz jogszabály nem fűz kötelemkeletkeztető hatást, ezért arra nem alapítható kártérítési igény. A másodfokú bíróság a II. rendű alperes jogállásáról nem foglalt állást, mert az a fentiekre figyelemmel szükségtelen.

[30] A nyolcadlagos és kilencedleges keresetek az ingatlan értéknövekedéséből származó vagyoni előny megfizetésére irányultak, amit a felperes az ingatlan értéknövekedéséből, a tulajdoni hányad értékéből számított, és ennek körében a jogalap nélküli gazdagodás szabályaira hivatkozott (régí Ptk. 361. §). A jogalap nélküli gazdagodás feltétele, hogy a gazdagodó kimutathatóan vagyoni előnyhöz jusson, ezt más rovására szerezze meg, amellyel egyidejűleg valakinél vagyonsökkenés következzen be, és a gazdagodás jogalap nélkül történjen. Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az I. rendű alperes a projekt megvalósítását követően az MMA tulajdoni tv. alapján szerezte meg a megvalósított projekttel együtt a perbeli ingatlant, azaz az ingatlan értéknövekedéséhez jogalappal jutott hozzá. A II. rendű alperes nem jutott az ingatlan értéknövekedéséből származó vagyoni előnyhöz, a rendelettel kizárólag a fenntartási kötelezettség gyakorlására jelölték ki. A III. rendű alperes ugyancsak nem jutott az ingatlan értéknövekedéséből származó vagyoni előnyhöz, mert az értéknövekedést eredményező projekt a Magyar Állam és nem a III. rendű alperes tulajdonában volt ingatlanon valósult meg. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján, különösen arra figyelemmel, hogy a felperes a projektet vissza nem térítendő hitelből és támogatásból valósította meg, nem állapítható meg

a felperes vagyonában vagyonsökkenés. A felperes nem tett tényállítást a körben, hogy a vissza nem térítendő hitelből és támogatásból megvalósított projekttel összefüggésben mely vagyonelemek kerültek a vagyonába, és milyen jogcímen, ezért sem állapítható meg e körben kétséget kizáróan a felperesi vagyonsökkenés. Mindezek alapján a nyolcadlagos és kilencedleges kereset is alaptalan.

[31] A második kereset vonatkozásában a felperes a III. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozat téves értékelésére hivatkozott. A másodfokú bíróság abból indult ki, hogy a hozzájáruló nyilatkozatra a támogatási szerződés létrejöttéhez volt szükség az ingatlan tulajdonosa részéről, a pályázati útmutató C5.4.3. pontja alapján, mivel a fejlesztés idegen ingatlanon történt, és az nem került a pályázó tulajdonába. A másodfokú bíróság elsődlegesen annak tulajdonított jelentőséget, hogy a hozzájáruló nyilatkozatot az ingatlan tulajdonosa, a Magyar Állam adta, azt a III. rendű alperes nem saját nevében, hanem a Magyar Állam képviselőjében tette, azaz a nyilatkozat a képviseltet jogosítja és köti a régi Ptk. 219. § (2) bekezdése alapján. A Magyar Állam nyilatkozatára alapítva ezért a III. rendű alperessel szemben nem lehet igényt érvényesíteni. A hozzájárulás egyoldalú jognyilatkozat, amelyből a régi Ptk. 199. §-a értelmében csak jogszabályban megállapított esetekben keletkezik jogosultság a szolgáltatás követelésére. A III. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozathoz a jogszabály nem fűz kötelelemkeletkeztető hatást, ezért a felperes a kártérítés körében arra jogot nem alapíthat, így a III. rendű alperessel szemben a hozzájáruló nyilatkozatban foglaltak megszegésére alapított kártérítési kereset alaptalan. Jelentősége van annak is, hogy az ingatlan ingyenes tulajdona adásáról és egyben a projekt jogutódnak való átadásáról az MMA tulajdoni tv. 1. és 3. §-ában az Országgyűlés döntött, így a jogszabály felhatalmazása és rendelkezése folytán került az ingatlan az I. rendű alperes tulajdonába, a projekt pedig a II. rendű alperes fenntartásába. A tulajdonbaadási szerződés tartalmának meghatározásában a III. rendű alperesnek nem volt szerepe, ugyanakkor a szerződés II.3. pontja tartalmaz tájékoztatást az I. rendű alperes irányába, az ingatlant érintő projekttel és a további megállapodások tartalmával kapcsolatban, amivel az együttműködési kötelezettség teljesült.

[32] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen utasította el a felperes keresetét jogalapjában.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelmek

[33] A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte elsődlegesen a jogerős ítélet teljes hatályon kívül helyezését, és az elsődleges, valamint a második kereset teljesítését; másodlagosan a jogerős ítélet részbeni – az elsődleges és a második kereset tekintetében történő – hatályon kívül helyezését, és e keresetek teljesítését; harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 3. § (4) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, 177. § (1) bekezdését, 206. § (1) és (3) bekezdését és 221. § (1) bekezdését, a régi Ptk. 199. §-át, 206. § (1) bekezdését, 207. § (1) bekezdését, 228. § (3) bekezdését, 318. § (1) bekezdését, 339. § (1) bekezdését, 355. § (4) bekezdését, 361. § (1) bekezdését és 364. §-át, a Ptk. 6:137. §-át, 6:142. §-át, 6:522. § (1)-(2) bekezdését, 6:518. §-át, 6:519. §-át, 6:520. §-át, 6:527. § (1) bekezdését, 6:531. §-át, 6:532. §-át, 6:534. § (1) bekezdését, 6:579. § (1) bekezdését és 6:580. §-át, a rendelet 2. §-át, valamint az MMA tulajdoni tv. 2. § (2) bekezdését és 3. §-át.

[34] Indokolása szerint a Pp. 221. § (1) bekezdése alapján az ítélet indokolásában utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A másodfokú bíróság ennek ellenére nem fejtette ki, hogy mely keresetváltoztatásainak mely konkrét elemei és miért tették okafogyottá a kirendelt magánszakértői vélemény bizonyítékként történő figyelembevételét. Azt sem fejtette ki részletesen, hogy a keresetváltoztatások milyen mértékben járultak hozzá a kereset jogalapjában történő elutasításához. Az egyes keresetek elutasításának indokolása nagyvonalú és általános, azokból nem derül ki, hogy az egyes keresetek miért lennének megalapozatlanok. Az indokolásból nem derül ki, hogy a keresetváltoztatások miért képezik a magánszakértői vélemény bizonyítékként történő értékelésének akadályát. A megállapodás létrehozására irányuló kereseten kívül az összes többi kereset már az eredeti keresetben is benne volt. Ezt meghaladóan a III. rendű alperest vonták perbe, de a másodfokú bíróság nem fejtette ki részletesen, hogy a részben megváltoztatott keresetek esetén milyen okból mellőzte helytállóan az elsőfokú bíróság a magánszakértői vélemény bizonyítékként történő figyelembevételét. A keresetek jogalapjában történő elutasítása és a magánszakértői bizonyítás mellőzése tekintetében a jogerős ítélet sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését. A jogerős ítélet [67] és [72] bekezdéseiből nem derül ki, hogy miért volt megalapozott a magánszakértői bizonyítás mellőzése. A másodfokú bíróság nem vizsgálta azt sem, hogy az elsőfokú bíróság nem adott ki anyagi pervezetést arra vonatkozóan, hogy a keresetváltoztatások miatt ő milyen módon tehet eleget bizonyítási kötelezettségének. A magánszakértői bizonyítás kardinális szerepet játszik abban, hogy az elsődleges kereset egyáltalán eldönthető legyen. Mivel a jogerős ítélet nem tartalmazza, hogy mely keresetváltoztatások milyen okból indokolták az alapvető bizonyítási eszköz felhasználását vagy annak mellőzését, ezért a másodfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

[35] A másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében rendelkezett arról, hogy a rendelet szerinti elszámolás kereteit szükség esetén szakértő bevonásával kell rendezni. A rendelet szerinti elszámolás megállapításához a bíróság nem rendelkezik kompetenciával, ugyanis a rendelet szerinti jelenérték közgazdaságtani kategória, aminek megállapításához szakértőt kellett volna igénybe venni. A jogerős ítélet sérti a Pp. 177. § (1) bekezdését, mert a rendelet szerinti elszámolás értékének megállapítása a perben jelentős ténynek, a megállapodás előkérdésének minősül, így a másodfokú bíróság jogellenesen mellőzte a magánszakértői bizonyítást.

[36] Az nem volt vitatott, hogy a rendelet 2. §-a szerint az érintett felek kötelesek egymással megállapodást kötni. Ennek ellenére egyik bíróság sem hozta létre a megállapodást a felek között. Mindkét bíróság jogsértése abban a kérdésben mutatkozik meg igazán, hogy a rendeleten mint jogszabályon alapuló megállapodást a régi Ptk. 206. § (1) bekezdése szerint létre kell hozniuk. Mindegyik bíróság kizárólag arra hivatkozott, hogy az általa megjelölt tartalommal nem köteles a II. rendű alperes és ő megállapodást kötni egymással, valamint a II. rendű alperest nem terheli fizetési kötelezettség. Érthetetlen ugyanakkor, hogy az eljáró bíróságok miért nem hozták létre a II. rendű alperes és közte a jogszabály által előírt megállapodást. Többször kifejtette, hogy a rendelet bár nem tartalmaz fizetési kötelezettséget, a megállapodás tartalmát a felek maguk állapítják meg. Ő az eljárás során folyamatosan terjesztett elő megállapodás-tervezetet, amit a II. rendű alperes következetesen visszautasított. A jogerős ítélet megsértette a régi Ptk. 206. §-át azzal, hogy a rendelet 2. §-a szerinti megállapodást nem hozta létre. A II. rendű alperes az eljárás során nem bizonyította, hogy miért nem terheli szerződéskötési kötelezettség, valamint, ha az általa megjelölt tartalmat nem fogadja el, akkor milyen tartalommal tudná elfogadni a megállapodást. Ő a másodfokú

bíróság hatályon kívül helyező végzésében foglaltakra tekintettel terjesztette elő a megállapodás létrehozására irányuló igényét. A másodfokú bíróság nem indokolta, hogy ha nem látja megalapozottnak az általa megjelölt tartalmú megállapodás létrehozását, akkor miért nem hoz létre a jogszabály által előírt olyan megállapodást, ahol a II. rendű alperest nem terheli fizetési kötelezettség. A másodfokú bíróság okiratellenesen, tévesen és jogellenesen nem hozta létre a rendelet 2. §-a szerinti, jogszabály által előírt megállapodást. Ennek körében a másodfokú bíróság döntő jelentőségű lépéseket hagyott ki a jogerős ítélet indokolásában. A megfelelő ítélet meghozatalához első lépésként a rendeletben rögzített jelenértéket szakértőnek kellett volna megállapítania, majd második lépésként lehetett volna mérlegelni, hogy a II. rendű alperest a megállapodás alapján terheli-e fizetési kötelezettség. Ő okirati bizonyítékokat, szakmailag alátámasztott számításokat terjesztett elő arra vonatkozóan, hogy mi a jelenérték. Az elsőfokú bíróság a jelenérték mint perben jelentős tény megállapításához azonban nem rendelt ki szakértőt, így kompetencia és szakértelem hiányában döntött arról, hogy az ő jelenérték-számítása nem helytálló, valamint a II. rendű alperesnek nincs fizetési kötelezettsége. A jogerős ítélettel pedig ezen jogszabálysértő eljárás validálása történt meg. A szakértő kirendelése és a jelenérték megállapítása után lett volna a bíróság abban a helyzetben, hogy a létrehozni kívánt megállapodás alapján eldöntse, a II. rendű alperesnek van-e fizetési kötelezettsége. A rendeletben is meghatározott jelenértéken való elszámolás tényállása felderítetlen, annak összege nem került kompetenciával rendelkező szakértő által megállapításra. A másodfokú bíróság sem vette észre az elsőfokú bíróság nyilvánvalóan jogszabálysértő eljárását, amit orvosolnia kellett volna. Az elszámolási módok és a jelenérték megállapítása nélkül azonban egyik bíróság sem zárkozhatott volna el a jogszabályon alapuló megállapodás létrehozásától, hiszen arra a Ptk. 206. § (1) bekezdése értelmében köteles lett volna. A jogerős ítélet nem tartalmaz arra indokolást, a II. rendű alperes bizonyította-e, hogy a létrehozni kívánt szerződés teljesítésére nem képes, vagy annak teljesítése nemzetgazdasági érdeket sértene. Mindkét ítélet deklarálta, hogy a feleknek megállapodást kell kötniük, ezért teljesen érthetetlen, hogy a jogerős ítélet miért nem hozta létre a felek között a megállapodást. Mivel a jogerős ítélet elmulasztotta létrehozni a jogszabályon alapuló megállapodást, az a többi jogsértés mellett önmagában olyan súlyos eljárási szabálysértés, amely a felülvizsgálati kérelmet megalapozza. A Kúria Pfv.VI.20.993/2012/6. számú határozatának idézését követően előadta, hogy a jogerős ítélet logikai ellentmondásokat is tartalmaz. A másodfokú bíróság elismeri, hogy a felek között a rendelet 2. §-a szerint megállapodásnak kell létrejönnie, de nem tartalmaz indokolást arra, hogy miért nem hozza létre a megállapodást a felek között, amikor az jogszabályi kötelezettségen alapul, és a régi Ptk. 206. §-a szerint ilyen esetben a bíróságnak nincs mérlegelési jogköre. A másodfokú bíróság jóváhagyta az elsőfokú bíróságnak azon eljárási hibáját, hogy mellőzte a magánszakértői vélemény figyelembevételét, vagy a jelenértékre vonatkozóan adott esetben új szakértő kirendelését. A régi Pp. 300. § (1) bekezdéseként idézte, hogy szakértőt kell alkalmazni, ha a jogvita kereteinek a meghatározásához, vagy a perben jelentős tény megállapításához, megítéléséhez különleges szakértelem szükséges. A régi Ptk. 206. §-a szerint jogszabály – a rendelet 2. §-a – kötelezi a feleket a megállapodás, azaz a szerződés létrehozására. Ha a bíróság nem ért egyet azzal, hogy a megállapodást az általa megjelölt tartalommal kell létrehozni, akkor figyelembe kellett volna venni a magánszakértő megállapítását, vagy új szakértőt kellett volna kirendelni. A bíróságok azonban a jogszabályi kötelezettség ellenére nem hozták létre a megállapodást. Ő sosem állította, hogy azt az általa megjelölt tartalommal kell létrehozni. A megjelölt kúriai határozat értelmében a tényállás felderítetlen, valamint logikai ellentmondásokat tartalmaz, így az ügy felülvizsgálata megalapozott.

[37] A másodfokú bíróság jóváhagyta az elsőfokú bíróságnak azt a helytelen megállapítását, amely szerint a III. rendű alperesnek nem volt szerepe a tulajdonbaadási szerződés tartalmának meghatározásában, ugyanakkor a szerződés II.3. pontja tájékoztatást tartalmaz az I. rendű alperes irányában a projekttel és a további megállapodások tartalmával kapcsolatban, amivel az együttműködési kötelezettség teljesült. Idézte a jogerős ítélet [82] bekezdését azzal, hogy ez a megállapítás teljes mértékben logikátlan, okszerűtlen és jogszabálynak ellentmondó. Az MMA tulajdoni tv. volt az, ami a perbeli ingatlant az I. rendű alperes tulajdonába adta ingyenesen és tehermentesen. Ennek a törvénynek a 3. §-a rendelkezett arról, hogy a kormány külön rendeletben szabályozza a II. rendű alperes kijelölését a projekt fenntartási kötelezettségének ellátására. A régi Ptk. 206. §-a szerinti kötelezettséget kimondó rendelet alapja tehát az MMA tulajdoni tv. fenti rendelkezése. Azzal, hogy a másodfokú bíróság nem hozta létre a felek közötti megállapodást – és ennek indokát sem tárta fel részletesen – a jogerős ítélet megsértette ezt a jogszabályi helyet is.

[38] Az MMA tulajdonosi tv. 1. § (2) bekezdése kifejezetten rendelkezik a III. rendű alperesről is, amely szerint ő gondoskodik a tulajdonváltozások ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére alkalmas szerződések elkészítéséről. Az tehát, hogy a jogerős ítélet [82] bekezdése szerint a III. rendű alperesnek nem volt szerepe a tulajdonbaadási szerződés tartalmának meghatározásában, egyértelműen jogszabályellenes, okszerűtlen kijelentés. A III. rendű alperes teljes mértékben tisztában volt a projekttel. Az a tény, hogy erről az I. rendű alperest egy rövid bekezdéssel tájékoztatta, nem jelenti az együttműködési kötelezettség teljesítését. Az I. rendű alperes rendkívül rosszhiszeműen járt el az I. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozat kiadásával kapcsolatban. Azzal, hogy a hozzájárulásban bontó feltételt határozott meg, már veszélyeztette a projekt megvalósítását, és újfent szerződésszegésbe hozta őt. A régi Ptk. 228. § (3) bekezdése szerint pedig az ellentmondó feltétel semmis. Mind az I. rendű, mind a III. rendű alperes tudatosan megszegte a kötelezettségvállalásaiban foglaltakat. Egyik bíróság sem vizsgálta, hogy ő az I. rendű alperes rosszhiszemű magatartása miatt nem tudott használati jogcímet biztosító szerződést kötni. Ezáltal 2014. március 14. és 2016. június 15. között önhibáján kívül megszegte a támogatási szerződés feltételeit is, így szabálytalansági eljárás indult, amit egyik bíróság sem vett figyelembe. Az I. rendű alperes főtitkárának tanúvallomását egyik bíróság sem vette figyelembe, így nem vizsgálták azt a körülményt, hogy az I. és a III. rendű alperes egymással tárgyalásokat folytattak. A másodfokú bíróság teljesen okszerűtlenül jutott arra a megállapításra, hogy a III. rendű alperes eleget tett együttműködési kötelezettségének, ugyanis azt nem kellő mértékben derítette fel. Nem került kellően felderítésre az sem, hogy ha a felek tudtak a projektről, akkor miért ilyen hanyag és érthetetlen módon rendelkeztek arról. Bár a hozzájárulások egyoldalú jognyilatkozatok és a régi Ptk. 199. §-a értelmében egyoldalú jognyilatkozatból csak jogszabályban megállapított esetekben keletkezik jogosultság a szolgáltatás követelésére, a másodfokú bíróság mégis tévesen tartotta hatályban az elsőfokú ítélet erre vonatkozó megállapításait. Teljesen okszerűtlen és ellentmondó az a megállapítás, hogy a III. rendű alperes nem a saját nevében, hanem a Magyar Állam képviselőjében tett nyilatkozatot, és ezért a régi Ptk. 219. § (2) bekezdése értelmében az a Magyar Államot jogosítja és köti. Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény rendelkezései és a régi Ptk. 28. § (1) bekezdése alapján az állami vagyonnal kapcsolatos polgári jogviszonyokban a III. rendű alperes képviseli a Magyar Államot, így az általa tett nyilatkozat a III. rendű alperest jogosítja és köti, ezért teljes mértékben jogosan léphet fel a III. rendű alperessel szemben. Az ezzel ellentétes megállapítás a jogerős ítéletben okszerűtlen, logikátlan, abszurd és a jogszabályoknak teljesen ellentmondó. A Magyar Állam nem jogi személy, nincs perbeli jogképessége, így vele szemben nem lehet igényt érvényesíteni, nem rendelkezik perbeli jog- és cselekvőképességgel. Az I. rendű alperesi hozzájáruló nyilatkozat jogellenes feltételt

tartalmazott. Ha a III. rendű alperes kellően körültekintő módon járt volna el a tulajdonbaadási szerződés megszövegezésekor, akkor nem merült volna fel az a sérelmes helyzet, hogy ő nem rendelkezett használati joggal 2014. március 14. és 2016. június 13. között. Erre tekintettel okszerűtlen a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy a III. rendű alperesi hozzájárulás a Magyar Államot jogosítja és kötelezi, másrészt pedig az, hogy egyoldalú jognyilatkozatból jogszabály hiányában nem keletkezhet kötelezettség, mert az uniós szabályok betartása miatt neki szüksége volt a hozzájárulásra. A jogerős ítélet több helyen is logikátlan, egymásnak ellentmondó megállapításokat tartalmaz, a másodfokú bíróság nem tett meg mindent a tényállás kellő feltárása érdekében, valamint a jogerős ítélet súlyosan jogszabálysértő, mert egy jogszabályon alapuló megállapodást nem hozott létre, de nem is adott megfelelő indokolást ezzel kapcsolatban. Az nem elfogadható indok, hogy a rendelet nem ír elő fizetési kötelezettséget a II. rendű alperesnek, mert ezt ő nem is állította. A bíróságok nem vették figyelembe, hogy a rendelet kötelezően előírja a megállapodás létrehozását.

[39] Az I-II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben kérték a jogerős ítélet hatályában fenntartását.

[40] Indokolásuk szerint a perben magánszakértő kirendelésére nem került sor, magánszakértői véleményt a felperes terjesztett elő, kereseti kérelme összecszerúsége körében. Mivel a kereseteket jogalapjukban utasították el, így az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte a felperes bizonyítási indítványait. Az első- és a másodfokú bíróság is megfelelően indokolta döntését. A hatályon kívül helyező végzést követően az elsőfokú bíróság szakértőt rendelt ki, de ezt követően a felperes több alkalommal keresetváltogatással élt, amely keresetek azonban jogalapjukban alaptalanok. A régi Pp. 386/J. §-a alapján kiemelt jelentőségű perben a bíróság nem köteles a bizonyítással kapcsolatos tájékoztatásra. A csatolt magánszakértői vélemény semmilyen szerepet nem játszik abban a kérdésben, hogy alapos-e a felperes elsődleges keresete, mert a szakértő jogkérdésben nem foglalhat állást. Az elsődleges kereset vonatkozásában nem a régi Ptk.-t, hanem az új Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, a bíróságok pedig részletesen indokolták, hogy miért nem lehet létrehozni a megállapodást. A rendelet nem tartalmazta a II. rendű alperes helytállási kötelezettségét. A rendelettel a jogalkotó azt a szándékát fejezte ki, hogy a megkezdett pályázati projektet ne a felperes, hanem a II. rendű alperes fejezze be, és a megállapodást ennek körében kellett megkötni azért, hogy a projekt átadása szabályszerűen megvalósulhasson. Ilyen tartalmú megállapodás megkötésére azonban a felperes soha nem mutatott hajlandóságot, ilyen tartalmú keresetet nem terjesztett elő. Mindkét bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az elsődleges keresetben foglaltak szerinti megállapodás megkötése vonatkozásában a II. rendű alperes kötelezését mellőzték, amely döntésüket részletesen indokolták. Jogkérdésnek minősül, hogy fennáll-e az elsődleges kereset jogalapja, amely kérdésben a szakértő nem foglalhat állást. A tényállás nem maradt feltáratlan, az nem iratellenes és nem okszerűtlen. A régi Ptk. 260. § (1) bekezdése a szerződés létrehozatalát a bíróság mérlegelésére bízta. Az elsődleges kereset jogalapja – a projekttel érintett beruházással összefüggő jelenértéket mint megtérítés iránti igényt tartalmazó megállapodás megkötésének kötelezettsége – nem vezethető le a rendeletből. A tulajdonosi hozzájárulás kiadásával kapcsolatban a felperes olyan jogi kérdéseket tárgyal, amelyeket az előzményi per jogerős ítélete már elbírált, valamint csak megismétli a korábbiakban előadottakat.

[41] A III. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását.

[42] Indokolása szerint a másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy nem áll fenn a kereset jogalapja vele szemben. A felperes kijelentései teljes egészében tévesek. A Magyar Államnak van perbeli jogképessége, több száz perben félként eljár, figyelemmel a Ptk. 3:405. § (1) bekezdésére is. A másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli ingatlan törvényi rendelkezés folytán került az I. rendű alperes tulajdonába és a projekt a II. rendű alperes fenntartásába, a tulajdonbaadási szerződés tartalmának meghatározásában pedig neki nem volt szerepe. Együttműködési kötelezettségének eleget tett. A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy valamennyi kereset jogalapjában alaptalan volt, ezért teljes mértékben szükségtelen volt a felperes által indítványozott magánszakértői bizonyítás lefolytatása, így annak mellőzéséről helyesen döntött az elsőfokú bíróság, és azt alappal erősített meg a másodfokú bíróság is.

A Kúria döntése és jogi indokai

[43] A Pp. 272. § (2) bekezdése és a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[44] A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A 3. ponthoz fűzött indokolás szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. A megsértett jogszabályhellyel kapcsolatban az a követelmény érvényesül, hogy a fél felülvizsgálati kérelmében pontosan jelölje meg azt a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében pedig a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szabad szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatban részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját. A 4. ponthoz fűzött indokolás szerint érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja.

[45] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, valamint érdemben csak azokat a hivatkozásokat vizsgálhatja, amelyek tartalmazzák a megsértett jogszabályhely megjelölését és a jogszabálysértés körülírását is (Kúria Pfv.I.20.174/2024/13., Mfv.II.10.045/2024/4., Gfv.III.30.084/2024/4., Pfv.IV.22.302/2011/5., Pfv.V.21.139/2023/7., Gfv.VI.30.393/2023/10.,

[46] A felperes felülvizsgálati kérelme elején (III. pont) felsorolta az által megsértettként megjelölt jogszabályhelyeket. Ezek közül azonban felülvizsgálati kérelme jogi érvelésében (V. pont) nem mindegyik jogszabályhely vonatkozásában állított és indokolt jogszabálysértést: a Pp. 3. § (4) bekezdése, 164. § (1) bekezdése, 206. § (1) és (3) bekezdése, a régi Ptk. 199. §-a, 207. § (1) bekezdése, 228. § (3) bekezdése, 318. § (1) bekezdése, 339. § (1) bekezdése, 355. § (4) bekezdése, 361. § (1) bekezdése és 364. §-a, a Ptk. 6:137. §-a, 6:142. §-a, 6:522. § (1)-(2) bekezdése, 6:518. §-a, 6:519. §-a, 6:520. §-a, 6:527. § (1) bekezdése, 6:531. §-a, 6:532. §-a, 6:534. § (1) bekezdése, 6:579. § (1) bekezdése és 6:580. §-a, a rendelet 2. §-a, valamint az MMA tulajdoni tv. 2. § (2) bekezdése vonatkozásában e jogszabályi rendelkezésekre vonatkoztatva, azok tartalmából kiindulva nem ismertette a jogerős ítélet jogszabálysértésére való hivatkozása indokait. A Kúria következetes gyakorlata szerint nem felel meg a fenti tartalmi követelményeknek az a felülvizsgálati kérelem, amelyben a fél jogi érvelését nem a szerinte megsértett jogszabályhelyre vetítve adja elő, a konkrét jogi érvelés megtételekor a megsértett jogszabályhelyet nem jelöli meg, hanem azokat csak egy helyen felsorolja {Kúria Mfv.X.10.063/2020/5. [39], Pfv.II.20.922/2023/4. [48]}. A felülvizsgálati kérelem csak annyiban vizsgálható, amennyiben a megjelölt jogszabályi rendelkezéseket összefüggésbe lehet hozni az előadott indokokkal {Kúria Pfv.V.20.917/2021/8. [42]}. Kizárólag azok a hivatkozások alkalmasak érdemi elbírálásra, amelyek beazonosítható módon egyaránt tartalmazzák a megsértett konkrét jogszabályhely megjelölését, valamint a jogszabálysértés részletes jogi indokolását is {Kúria Pfv.I.20.675/2023/4. [36]}. Mindezek alapján a Kúria érdemben csak azokat a jogszabálysértéseket vizsgálhatta, amelyekben a felperes az állított jogszabálysértés indokolását a megsértettként megjelölt jogszabályhelyre vetítve adta elő, a konkrét jogi érvelés során megjelenítette az indokolással érintett jogszabályhelyet és annak tartalmát is {Kúria Gfv.I.30.094/2024/10. [48]}.

[47] A felperes a fenti követelményeknek megfelelő módon a Pp. 221. § (1) bekezdésének (V.2.-V.6.), a Pp. 177. § (1) bekezdésének (V.6.), a régi Ptk. 206. § (1) bekezdésének (V.7.-V.13.) és az MMA tulajdoni tv. 3. §-ának (V.14.) a megsértését állította és indokolta felülvizsgálati kérelmében. Ezeket meghaladóan a jogerős ítélettel szemben érvelve – azt egyebek mellett logikátlannak, okszerűtlennek, ellentmondónak, abszurdnak és jogszerűtlennek értékelve – több jogszabályi rendelkezésre is hivatkozott, de nem jelölte meg, hogy mely indokokkal összefüggésben pontosan melyik jogszabályhely megsértését állítja. A Kúria következetes gyakorlata szerint pedig valamely jogszabályhelynek az indokolás keretében történő említése nem minősül a jogszabálysértés megjelölésének {Kúria Jpe.II.60.004/2023/7. [45]}.

[48] A felperes a Pp. 221. § (1) bekezdésének a megsértését arra alapította, a jogerős ítélet nem tartalmazza, hogy mely keresetváltoztatások, mely konkrét elemei milyen okból tették okafogyottá a kirendelt magánszakértői vélemény bizonyítékként történő figyelembevételét, mely keresetváltoztatások milyen mértékben járultak hozzá a kereset jogalapjában történő elutasításához. Értékelése szerint az indokolás nagyvonalú és általános, a másodfokú bíróság nem vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítással kapcsolatban nem teljesítette anyagi pervezetési kötelezettségét, nem adott tájékoztatást a szükséges bizonyítási módról.

[49] A Pp. 221. § (1) bekezdése az ítélet indokolásának tartalmi elemeit szabályozza. A bíróság akkor sérti meg ezt a jogszabályi rendelkezést, ha az indokolás nem tartalmazza a törvényben előírtakat. Az ítélet indokolásából annak kell kitűnnie, hogy a bíróság döntését mire alapította {Kúria Pfv.I.20.288/2022/8. [51]}. A bíróságnak a döntés alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel kell bemutatnia, amelynek terjedelmét és mélységét az adott döntés természete és az ügy egyedi körülményei határozzák meg figyelemmel arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága a fél világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e. Minimális elvárás, hogy a bíróság a feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon, amellyel kapcsolatban figyelembe kell venni a jogvita természetét, az eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31] és [34]}. A döntés indokolásának nem kell kiterjednie minden egyes részletre, de ki kell térnie az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre {26/2020. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [22]}. Az indokolási kötelezettség megsértése körében azonban a döntés érdemi helyessége nem vizsgálható {Kúria Pfv.I.20.857/2023/7. [38]}.

[50] A kereset megváltoztatását követően a bíróságnak az a feladata, hogy a per érdemében ítélettel határozva [Pp. 212. § (1) bekezdés] döntsön a keresetváltoztatás tartalma szerinti valamennyi keresetről [Pp. 213. § (1) bekezdés]. Az ítélet indokolásának az érdemben elbírált keresetek vonatkozásában kell tartalmaznia a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírtakat. A bíróságnak nem feladata a keresetváltoztatással érintett keresetek összehasonlító tartalmi elemzése, indokolásában az érdemben elbírált keresetekkel kapcsolatos döntését kell indokolnia.

[51] A másodfokú bíróság helyesnek ítélte az elsőfokú eljárás lefolytatását, a megállapított tényállást, az abból levont jogi következtetést, és az ebből következő érdemi döntést, ezért jogerős ítéletében a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel mutatott rá egyes kérdésekre {[71]}. A másodfokú bíróság tehát az elsőfokú ítéletet helyes indokai alapján hagyta helyben, így jogerős ítéletében elegendő lett volna csupán erre a körülményre utalnia [Pp. 254. § (3) bekezdés]. Ennek ellenére a másodfokú bíróság részletesen indokolta a fellebbezés egyes hivatkozásainak alaptalanságát, így helyesnek ítélte az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését is, hogy a kereset jogalapjának hiányában szükségtelen volt a további bizonyítás, ezen belül a szakértői bizonyítás {[72]}. A másodfokú bíróság jogerős ítéletében részletesen ismertette az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos indokait {[28]-[36]}, így elegendő lett volna ezekre az indokokra visszautalni [Pp. 254. § (3) bekezdés]. Ennek ellenére jogerős ítélete [72] bekezdésében nemcsak visszautalt a bizonyítás szükségtelenségére, hanem kihangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság „az alábbiak szerint” helytállóan járt el a bizonyítás mellőzése körében, majd a másodfokú bíróság is részletesen indokolta a megváltoztatott keresetek alaptalanságát {[73]-[83]}. A felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben a jelen ügyben alkalmazandó Pp. nem szabályoz anyagi pervezetési kötelezettséget, a bizonyítással kapcsolatos tájékoztatási kötelezettséget a Pp. 3. § (3) bekezdése tartalmazza – amelynek megsértését a felperes azonban nem állította –, speciális jogszabályi rendelkezés alapján ugyanakkor ez a tájékoztatási kötelezettség kiemelt jelentőségű perben nem is áll fenn (Pp. 386/J. §). A másodfokú bíróságnak ezért nem kellett vizsgálnia és indokolnia az elsőfokú bíróság anyagi pervezetési kötelezettségének, valamint a bizonyítással kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének a teljesítését.

[52] Mindezek alapján a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségét teljesítette, a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését.

[53] A felperes a Pp. 177. § (1) bekezdésének a megsértését arra alapította felülvizsgálati kérelmében, hogy a rendelet szerinti elszámolás értékének megállapítása a perben jelentős tény, így a bíróságok jogellenesen mellőzték a magánszakértői bizonyítást.

[54] A Pp. 177. § (1) bekezdése azt szabályozza, hogy a bíróság mikor rendel ki szakértőt. A felperes felülvizsgálati kérelmében nem a szakértő kirendelésének elmaradását, hanem a magánszakértői bizonyítás mellőzését sérelmezte, de nem indokolta, hogy ez milyen tartalmi összefüggésben van a szakértő kirendelését szabályozó Pp. 177. § (1) bekezdésével. Ezt meghaladóan mindkét bíróság sürgőssége miatt mellőzte a szakértői bizonyítást {[36], [72]}, amely döntés lehetőségét a Pp. 3. § (4) bekezdése biztosítja. A felperes felülvizsgálati kérelmében – érdemi vizsgálatra alkalmas módon – e jogszabályi rendelkezés megsértését nem állította, így azt a Kúria nem vizsgálhatta. Egyebekben a felülvizsgálati kérelemben a szakértői bizonyítással kapcsolatban a régi Pp. 300. § (1) bekezdéseként idézett normaszöveget nem a Pp., hanem a jelen ügyben nem alkalmazott és nem is alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 300. § (1) bekezdése tartalmazza, amit a bíróságok nem sérthettek meg, mert azt nem is kellett alkalmazniuk.

[55] Mindezek alapján a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 177. § (1) bekezdését.

[56] A régi Ptk. 206. § (1) bekezdésének megsértését a felperes felülvizsgálati kérelmében arra alapította, hogy a rendelet 2. §-a alapján neki és a II. rendű alperesnek szerződéskötési kötelezettsége van, így a megállapodást létre kellett volna hozni.

[57] A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a jogszabálysértést és a megsértett jogszabályhelyet. A szabályozás jelentősége abban áll, hogy a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. E jogszabályi rendelkezések, valamint a tartalom szerinti elbírálás elve [Pp. 3. § (2) bekezdés] alapján a Kúria a megsértett jogszabályhely például elírás miatti téves megjelölését küszöbölheti ki, de nem jogosult a fél rendelkezési jogát sértve a felülvizsgálati kérelemtől eltérő jogszabálysértés vizsgálatára; a Kúria számos határozatával megerősített PK véleményben írtak szerint a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogforrás és megsértett jogszabályhely határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének a kereteit {Kúria Pfv.I.20.140/2025/13. [38], Pfv.I.20.439/2023/4. [19], Pfv.I.20.565/2021/5. [32], Pfv.III.20.647/2020/5. [22]}.

[58] A másodfokú bíróság által helyes indokai alapján helybenhagyott, és a jogerős ítéletben részletesen ismertetett elsőfokú ítélet szerint az elsődleges kereset elbírálása során az elsőfokú bíróság kifejezetten vizsgálta az alkalmazandó anyagi jogot, amelynek eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a Ptké. 50. § (1) bekezdése alapján az elsődleges keresetre a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni {[27]}, ezért az elsődleges keresetet a Ptk. 6:71. § (1) bekezdése és 6:72. §-a alapján bírálta el {[28]}. A felperes felülvizsgálati kérelmében nem támadta az alkalmazandó anyagi jogra vonatkozó következtetés helyességét,

a Ptké. 50. § (1) bekezdésének a megsértését nem állította, azt megsértett jogszabályhelyként nem jelölte meg. A Kúriának ezért a felülvizsgálat során abból kellett kiindulnia, hogy az elsődleges keresetre a Ptk. alkalmazandó. A régi Ptk. szabályozásához képest a Ptk. részben megváltoztatta a szerződéskötési kötelezettség szabályozását, ahogy azt a Polgári Törvénykönyvről szóló T/7971. számú törvényjavaslat 568. oldala is tartalmazza. A felperes felülvizsgálati kérelmében a régi Ptk. 206. § (1) bekezdésének a megsértését állította. Az eljáró bíróságok azonban ezt a jogszabályi rendelkezést nem alkalmazták – amely következtetés helyességét a Kúria a fentiek szerint nem vizsgálhatja –, ezért a régi Ptk. 206. § (1) bekezdését nem is sérthették meg. Az eljáró bíróságok által alkalmazott Ptk. 6:71. § (1) bekezdésének és 6:72. §-ának a megsértését pedig a felperes nem állította, így e jogszabályi rendelkezések megsértését a Kúria sem vizsgálhatta. A jogerős ítélet ezért nem sérti a régi Ptk. 206. § (1) bekezdését.

[59] A felperes az MMA tulajdoni tv. 3. §-ának a megsértését felülvizsgálati kérelmében arra alapította, hogy ez a jogszabályi rendelkezés az alapja a megállapodás létrehozásának kötelezettségét kimondó rendeletnek, így a megállapodás létrehozásának mellőzésével a jogerős ítélet ezt a jogszabályi helyet is megsértette.

[60] Az MMA tulajdoni tv. 3. §-a szerint felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza a II. rendű alperes kijelölését a projekt fenntartási kötelezettségének ellátására. Ez a jogszabályi rendelkezés közjogi normaként jogalkotásra ad felhatalmazást a Kormány részére. Ennek keretében – a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 5. § (1) bekezdésének megfelelően – meghatározza a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit. Ebből a jogszabályi rendelkezésből a felhatalmazás jogosultja számára keletkezik kötelezettség a jogszabály megalkotására [Jat. 5. § (4) bekezdés]. A felhatalmazás alapján megalkotott jogszabály valamely rendelkezésére alapított magánjogi jogvitát elbíráló bíróság nem tudja megsérteni a jogszabály alkotására adott felhatalmazást tartalmazó jogszabályi rendelkezést. A jogerős ítélet így nem sérti az MMA tulajdoni tv. 3. §-át.

[61] Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben érdemben vizsgálható módon megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A határozat elvi tartalma

[62] A bíróságnak nem feladata a keresetváltoztatással érintett keresetek összehasonlító tartalmi elemzése, indokolásában az érdemben elbírált keresetekkel kapcsolatos döntését kell indokolnia.

[63] A felhatalmazás alapján megalkotott jogszabály valamely rendelkezésére alapított magánjogi jogvitát elbíráló bíróság nem tudja megsérteni a jogszabály alkotására adott felhatalmazást tartalmazó jogszabályi rendelkezést.

Záró rész

[64] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján őt kellett kötelezni a felülvizsgálati ellenkérelmet előterjesztő I-II. és III. rendű alperesek ügyvédi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. A Kúria ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 7. §-a értelmében alkalmazandó 3. § (1) bekezdés c) pontja, 3. § (4) bekezdése és 5. § (1) bekezdése alapján határozta meg. Ennek során azonban figyelemmel volt a Pp. 79. § (1) bekezdésére, valamint arra, hogy az alperesek perköltségüket a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletre hivatkozva számították fel, amelynek 3. § (5) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi munkadíj a 3. § (2) bekezdésben meghatározott összeg 50%-a. A felperes egyebekben nem kérte a munkadíj összegének mérséklését, így arról a Kúria nem határozhatott az IM rendelet 4. § (1) bekezdése alapján, tekintettel az IM rendelet [3]-[4] preambulumbekkezdésében írtakra is.

[65] A felperes teljes személyes illetékmentességére figyelemmel meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 4. § (1) bekezdése, valamint a 74. § (3) bekezdése értelmében alkalmazandó, a költségmentesség bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

[66] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

[67] Az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2026. február 3.

Dr. Cseh Attila s. k. a tanács elnöke, Dr. Parlagi Mátyás s. k. előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia s. k. bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s. k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s. k. bíró